

Welnu, gesteld dan dat ik hierin gelijk heb, hoe zal het dan verder gaan? Zal een volgend geslacht dit werk nóg beter dan Jan Sluyters leeren, of hebben wij nu eindelijk weer een nieuwe inzinking te wachten?

Dit laatste vermoed ik, vooral omdat toch de gansche schilderkunst langzamerhand op haar einde loopt, en zeer zeker de kinderschildering vandaag of morgen zal meesleepen.

Het is daarmee als met de zand-kasteelen die de kinderen aan het strand bouwen, bij vloed-getij. Het eene voor, het andere na, begeeft en men kan dan veilig voorspellen dat ook het sterkste, mooiste zandkasteel toch weldra zal vergaan.

En wat is dan die vloed, die de kunst verspoelt?

Die vloed is: het algemeen, direkt, verstaan.

Die vloed is, in het algemeen, een direktheid van kontakt tusschen den mensch en de buitenwereld, die de kunst, als wekkende en leerende macht, niet meer van noode heeft.

Wij beginnen er ons reeds aan te wennen, dat onze horloges, onze wekkers, zelfs onze klokken geen kunstvoorwerpen meer zijn, hoewel zij allen dit vroeger wèl waren.

Ook een kanon was oudtijds een kunst-voorwerp, en elke rijkemans-koets of wagen was er een.

Een kanon is thans een kanon, een horloge een horloge en een auto een auto, een vliegmaschine is een vliegmaschine, en geen sterfelijk mensch vraagt naar de fantasterij der kunst, die oudtijds onze vliegmachines tot draken en onze auto's tot „gouden koetsen” zou hebben om-getooverd.

En ook wijzelf, wij hullen onze lichamen niet 's morgens in de kunst, zooals de zeventiend'eeuwer met zijn kunstvolle, zij het bombastische kleederdracht, wel degelijk deed.

En zooals wij allengs minder kunnen verdragen: de kunst aan de dingen en aan ons lichaam, zoo kunnen wij allengs óók minder verdragen: de kunst als middelaar tusschen ons en de buitenwereld, tusschen ons en onzen medemens, tusschen ons en ons kind.

ALS 'N OUDE ROMANCE....

DOOR

W. G. VAN DE HULST

Achteraan, — alleen, — zat het jongetje; in den schaduwhoek van den muur naast het venster. En over zijn bank en over zijn speelsche handjes gleed nooit zon.

Hij zat er wel heel dikwijls op te wachten.

Soms, als er zon viel door de vergoorde, gordijnlooze ramen van 't oude schooltje, en er zoo'n gouden streep vol van dansende dingetjes dicht bij hem kwam, ging-ie stilletjes op z'n buik over 't tafelblad liggen en dan, ineens, sloeg-ie z'n kleine vuist dwars door de wemelende zonnestofjes heen . . . . En zoo raar ze dan deden, zoo rààr! Ze schròkken zoo!

Dan glansde z'n heele gezichtje.

Maar als-ie te hard sloeg, en de meisjes op de bank vóór hem raakte, en als ze het dan met booze gezichten dádelijk tegen de juffrouw zeiden, en als die juffrouw dan zoo boos met al d'r grijze haar schudde en over haar bril heen naar hem loerde . . . .

Dat jongetje was eigenlijk een heel schuw jongetje . . . . Hij leerde wel heel voorzichtig te zijn met de zon.

Voor die oude juffrouw was hij bang . . . . Ze had zulke kleine, kromme handen, en heel veel, heel hoog, grijs haar; . . . . en als hij matjes-vlechten moest, en 't niet kòn, en van de mooie reepjes fijne kurketrekkers kringelde, — o, dan kwàm ze, en dan griste ze met haar kleine, kromme handen al 't moois ineens weg van z'n bank; haar nagels krasten over 't hout . . . . hu! En dan was haar booze hoofd opeens zóó griezelig dicht bij hem, dat haar grijze haar hem kriebelde over z'n neus.

Zesde Kerstboek 8

Maar als ze dan weer bij de andere kinderen was, en tóch niet meer naar hem keek . . . .

Dan gleed-ie heel langzaam, heel stilletjes al dieper weg van z'n bank naar de veilige diepte er onder, — de diepte vol geheim, waar de oude juffrouw nóóit kwam; waar apennoten-doppen lagen, en verdroogde kauwtjes zoethout, en een stukje glas, en een deksel van een sponsedoos met „Klein Duimpje” er op, en zwarte kousenpluisjes, waarmee je blazen kon . . . .

Maar toen-ie zoo'n mooi, groen vlechtreepje vond, schrok-ie toch . . . . Hij klauterde met een rood hoofd gauw naar boven en lei het netjes op z'n tafelblad, bovenaan.

Z'n vinger opsteken? Het zèggen tegen de juffrouw? . . . . ja, maar dāt durfde hij eigenlijk niet goed. Hij bleef maar stil zitten, z'n armpjes heel gehoorzaam op z'n rug, en als dan de juffrouw dicht bij kwam, kreeg-ie wéér een kleur. Zou ze blij zijn, dat *hij* dat mooie reepje gevonden had?

Toen klaterde er opeens, van het benepen speelpleintje, diep onder de ramen, luid kinderrumoer los . . . . De beneden-klas van 't schooltje ging spelen.

Nou mochten *zij* ook!

Het naar-beneden-gaan, het met z'n allen bonkend hompelen de trap af met 'er versleten treden, — bij goed weer naar het schoolpleintje achter tusschen de hooge huizen, bij slecht weer naar de oude speelzaal met 'er verzakten, zacht op en neer veerenden vloer, — het drinken uit de tinnen kroesjes bij het waterfonteintje, het gedring en gewring om 't eerst weer weg te komen, ... 't was wel 's levens groote gebeurtenis elken dag.

Hij ruziede mee om wat speelgoed, verloor het dikwijls, trok er zich niet bijster veel van aan; . . . . vreemd jongetje, dat hij was, negeerde hij nog de kudde, had aan zichzelf en zijn mooie verzinsels genoeg.

Verdoken in eigen spel, toch telkens weer gestoord en gehinderd door vreemde plichten en noodzakelijkheden, waarvan hij niets begreep, dommelde hij z'n lange-dagen-leven van bewaarschooljongetje door.

Tot — dien wonderen morgen — zij in z'n leventje kwam . . . .

Hij had haar opeens zien zitten, — toen ze spelen gingen op het plaatsje; op den rand van den zandbak.

Ze was . . . . ja, ze was een *juffrouw*, een echte juffrouw van school, ja!

Ze had een lange, een prachtig-witte schort voor, zonder kreukels; en haar tanden glinsterden; en ze hielp een meisje d'r klompjes, waar zand in zat, uitkloppen . . . . En de zon scheen op 'er haar; en dat haar was net van goud.

Het jongetje bleef staan, toen hij haar zag; hij móest wel; — vreemd, in een blijen schrik. Dat haar was net van goud.

Ze lachte met het meisje, ze deed haar lange, mooie handen zoo- maar om het hoofdje van het meisje, en ze knuffelde haar; ze nam het meisje zachtjes op haar schoot, zoo maar op die lange, die prachtig witte schort zonder kreukels.

Wat 'n *mooie* juffrouw was dat!

Het jongetje stond, zijn mond wat open, in ongeweten verbazing het wonder, dat geschiedde, aan te zien. En een vreemd-bang verlangen joeg in hem op . . . .

Toen, opeens, keek ze hem aan, lichtelijk verbaasd om z'n vreemde aandacht voor haar.

Hij schròk!

Hij holde wèg, met een vuurroode kleur, liet zich daar ergens verlegen-baldadig over een kruiwagentje heenvallen, trappelde wild met z'n beenen in 't grint; — sloop toch heel gauw weer weg tusschen de andere rumoerende kinders in, rumoerde mee.

De juffrouw keek al lang niet meer naar hem.

Hij wel naar haar; — stilletjes.

Of zij dien morgen voor het eerst op het schooltje gekomen was? Of ze er misschien wel altijd geweest was? . . . . Hij wist het niet, peinsde er niet over. Er gingen zooveel geweldige dingen zijn kleine leven voorbij.

Maar dien morgen voor het eerst, — zag hij haar.
't Was een vreemd-heerlijke bangheid in hem geworden.
Wat 'n *mooie* juffrouw was dat!

Er waren nog wel meer juffrouwen op school. Soms, als zijn eigen, oude juffrouw, — de hoofdjuffrouw, — niet kwam, stond er een andere voor zijn klas.

Hij vond het wel goed; hij dommelde zijn dag wel door; 't deerde hem niet.

Maar eens, — eens kwam zij.

Hij schrok, toen ze binnenkwam; — in 't voorschooltjidsgeroes zóómaar binnenkwam, en de deur dicht deed.

Hij stond naast zijn bank een te grooten knikker moeizaam in een leeg lucifersdoosje te duwen. Hij klom haastig op zijn plaats; z'n knikker viel; hij vergat 'em.

Zijn hoofdje een beetje gebogen, probeerde hij toch naar haar te kijken. Hij zag, hoe zij heel rustig haar lange, blanke handen samenvouwde tegen haar witte schort. Ze lachte tegen de kinders en haar tanden glinsterden, en ze had een prachtigen ketting van witte kralen om haar hals, en die glinsterden ook . . . .

„Alle kinderen handjes samen doen, en oogjes eerbiedig dicht!”

Ze zei wat, ja, dat hoorde hij wel; maar wát ze zei, verstond hij niet. Alles was zoo mooi, zoo vreemd ineens. *Hij* bleef zitten in starre gehoorzaamheidshouding, z'n armpjes trouw op zijn rug, en z'n oogen verloren naar haar.

„Jij ook!” zei ze.

Hij hoorde haar wel, maar dat ze tegen hèm sprak, begreep hij niet.

„Jij, jongetje . . . . jij ook je handjes . . . .”

Toen zag hij, dat ze naar hèm keek, tegen hèm wat zei, tegen hem alléén. Hij sloeg, vuurrood, z'n oogen neer, vouwde gejaagd z'n handen.

Haar zachte stem bad.

't Jongetje verstond er niets van. Zijn hartje bonsde nòg . . . .